

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 18209
Tarih : 26.04.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre Türkiye'de 65 yaş ve üzeri nüfus son 5 yılda yüzde 24 artarak 2021'de 8 milyon 245 bin 124 kişi olmuştur. Buna göre bu nüfusun toplam nüfus içindeki oranı yüzde 9,7'dir. Ancak hızlı bir biçimde artan bu nüfusa ve değişen bu demografik yapıya ilişkin Türkiye'nin bütünlüklü bir politikası yoktur. Türkiye'deki 65 yaş ve üzeri nüfus sosyal güvenlik, sağlık hizmeti alma, konut ve barınma, katılım ile sosyal hizmet hakkı gibi haklardan mahrumdur. Ayrıca yaşlılar ciddi bir yoksunluk, yoksulluk ve ayrımcılıkla karşı karşıyadır. Türkiye'deki yaşlı nüfusun yaşadığı sorunların yerinde incelenerek tespit edilmesi, bu kesime ilişkin sorunlara yapısal çözümlerin üretilmesi amacıyla bütünlüklü bir politikanın oluşturulması ve yaşlıların yaşadığı mağduriyetlerin ivedilikle giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Meral Daniş BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siiirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Gerekçe

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) mart ayında açıkladığı “2021 yılı istatistiklerle yaşlılar” başlıklı raporuna göre Türkiye’deki 65 yaş ve üzeri nüfus 8 milyon 245 bin 124 kişi olmuştur. Bunun genel nüfusa oranı ise son beş yılda yüzde 22.5 artarak yüzde 9.7 olmuştur. Yine bu nüfusun toplam nüfusa oranının 2025 yılında yüzde 11.0 olacağı ve Türkiye’nin kısa zaman içerisinde “çok yaşlı nüfus” aşamasına geçeceği öngörülmektedir.

Yaşlı nüfusun hızla artmasına karşın Türkiye bu demografik değişime hazır değildir. Türkiye’deki yaşlı nüfus sosyal güvenlik, sağlık hizmeti alma, konut ve barınma ve sosyal hizmet hakkı gibi temel haklardan mahrumdur. Yine yaşlılar ciddi bir yoksulluk ve yaş ayrımcılığı ile karşı karşıyadır.

Türkiye’nin bakım başta olmak üzere yaşlıların sosyoekonomik gereksinmelerini karşılayacak hak temelli örgütlenmiş sosyal koruma sistemi oldukça yetersizdir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın açıklamasına göre kamu ve özel huzur evlerinde toplam 451 huzurevinde yalnızca 27 bin 113 kişi kalmaktadır. Yaşlı nüfusa oranla bu rakam oldukça düşüktür. Bu tabloda bakım desteğinin çoğunlukla aileye, aile içinde ise kadınların omzuna bırakılmaktadır.

Öte taraftan, 65 yaş ve üzeri nüfusta yoksulluk oranı gittikçe artmaktadır. Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması sonuçlarına göre, yoksulluk oranı, bu nüfus için 2016’da yüzde 16 iken 2020’de yüzde 16,7’ye çıkmıştır. Yoksulluk yaşlılarda toplumsal katılım ve yaşam kalitesini düşürmekte, yaşlı bağımlılık oranını artırmaktadır.

Yaşlıların yaşadığı temel sorunlardan biri yaş ayrımcılığıdır. Yaşlılara yönelik ayrımcılığın temel sebebi yaşlıların sosyal ve ekonomik bir yük, bakım sorunu ve sosyal güvenlik sistemleri için bir maliyet ögesi gibi konumlandırılmasıdır. Bu nedenle bu ayrımcılığı ve şiddeti ortadan kaldırmak için yaşlıların istihdam, boş zaman geçirme, sağlık ve sosyal hizmetlere erişimi, bakımı gibi konularda sosyal politika düzenlemeleri ve hizmet modellerine acil ihtiyaçlar olarak önümüzde durmaktadır.

Yaşlıların sorunların çözümü denetimden uzak, antidemokratik, yardım yolu ile muhtaç ekonomisi yaklaşımdan çıkıp sosyal hizmetin bir parçası olarak hak temelli olmalıdır. Ancak bu yolla yaşlıların adil gelir ve sosyal güvenlik hakkı, yaşlılara uygun biçimleri ile çalışma hakkı, sağlık hizmeti alma hakkı, yaşam boyu eğitime ulaşma hakkı, aile hakkı, konut ve barınma hakkı, sosyal dayanışma ve sosyal hizmet hakkı gibi temel haklar garanti altına alınabilir.

Yaşlıları yaşadığı çevreden, toplumsal yaşamdan soyutlayan, fiziksel olarak yaşlıyı izole eden politikalardan vazgeçilmelidir. Yaşlıların karşı karşıya olduğu sorunların çözümünde yaşlıların önerileri ve talepleri dikkate alınmalıdır. Bunun için hızlı biçimde değişmekte olan demografik yapıya uygun sosyal politikaların yerel ve merkezi düzeyde hayata geçirilmesi gerekmektedir. Yaşlıların karşı karşıya olduğu sorunlarının yerinde tespit edilmesi ve yaşlılara yönelik çok yönlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve yaşlılarının sorunlarının ivedilikle çözüme kavuşması için Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.